

Živnostník – čo si môže uplatniť vo výdavkoch

Aké výdavky si živnostník môže v roku 2023 uplatniť v daňových výdavkoch a znížiť si tak základ dane?

Fyzická osoba, ktorá dosahuje príjmy z podnikania alebo z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej ZDP), má dve možnosti, ako uplatňovať výdavky k svojim príjmom:

1. Paušálne výdavky vo výške 60 % z úhrnu príjmov z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti, najviac však do výšky 20 000 eur za príslušný kalendárny rok. K vypočítaným paušálnym výdavkom si uplatní (pripočíta) preukázateľne zaplatené poistné a príspevky do sociálnej a zdravotnej poisťovne, ktoré daňovník platí v súvislosti s dosahovaním predmetných príjmov. Paušálne výdavky je výhodné použiť v prípade, ak daňovníkove skutočne preukázateľné výdavky sú v nižšej sume ako vypočítaná suma paušálnych výdavkov.

! **UPOZORNENIE:** Paušálne výdavky si môže uplatniť len daňovník, ktorý nie je platiteľom DPH, alebo je platiteľom DPH len časť kalendárneho roka.

2. Preukázateľné výdavky, ktoré daňovník vynaložil počas kalendárneho roka pri dosahovaní svojich zdaniteľných príjmov. Daňový výdavok musí v prvom rade spĺňať jeho všeobecnú definíciu podľa § 2 písm. i) ZDP. Zjednodušene, daňovým výdavkom je výdavok vynaložený v súvislosti s podnikaním, zdokladovaný napr. faktúrou, bločkom z eKasy, zmluvou a zaúčtovaný v účtovníctve alebo zaevidovaný v daňovej evidencii podľa § 6 ods. 11 ZDP.

! **UPOZORNENIE:** Pri preukázateľných daňových výdavkoch sa skúma aj primeranosť výšky uplatňovaných výdavkov (môže nastať povinnosť krátiť daňový výdavok), a to pri výdavkoch súvisiacich s využívaním majetku, ktorý má charakter osobnej potreby. V zásade ide o majetok, ktorý sa využíva aj na osobnú potrebu, napr.: mikrovlnné rúry, vysávače a iné prístroje pre domácnosť, nábytok, televízor, notebook, kamera.

V článku rekapitulujeme preukázateľné výdavky, ktoré si daňovník s príjmami z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti môže v roku 2023 uplatniť v daňových výdavkoch. Ide najmä o:

Výdavky potrebné na výrobu, predaj, poskytovanie služieb

Daňovými výdavkami sú výdavky na nákup zásob materiálu a tovaru, nákup služieb potrebných na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov, a teda súvisiacich s predmetom podnikania. Súčasťou výdavkov na zásoby sú aj výdavky súvisiace s ich obstaraním, napr. preprava, poistenie, provízia.

Odvody do zdravotnej a Sociálne poisťovne

Poistné na zdravotné a sociálne poistenie zaplatené daňovníkom v súvislosti s jeho príjmami z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti vrátane dobrovoľného sociálneho poistenia sú v zmysle § 19 ods. 3 písm. i) ZDP daňovým výdavkom.

Preddavky na zdravotné poistenie sa účtujú v PD mesačne ako výdavok ovplyvňujúci základ dane – poistné a príspevky. Daňovým výdavkom kalendárneho roka 2023 sú aj preddavky za december 2022 zaplatené v januári 2023 a tiež zaplatený nedoplatok z ročného zúčtovania zdravotného poistenia za rok 2022. Preddavky za december 2023, zaplatené v januári 2024, sú daňovým výdavkom až v kalendárnom roku 2024.

Sociálne poistenie sa účtuje v PD mesačne ako výdavok ovplyvňujúci základ dane – poistné a príspevky. Daňovým výdavkom kalendárneho roka 2023 je aj poistenie za december 2022 zaplatené v januári 2023. Poistné za december 2023, zaplatené v januári 2024, je daňovým výdavkom až v kalendárnom roku 2024.

Ak daňovník zaplatil v roku 2023 poistné bez právneho nároku (omylom zaplatil vyššiu sumu/duplicitne alebo počas obdobia práceneschopnosti) a Sociálna poisťovňa mu navyše zaplatené poistné vrátila v roku 2023 na bankový účet, daňovník je povinný v rámci uzávierkových operácií znížiť výdavky ovplyvňujúce základ dane. Príjem na bankový účet sa zaúčtuje ako príjem neovplyvňujúci základ dane.

Stravné živnostníka

Daňovník vykonávajúci podnikateľskú alebo inú samostatne zárobkovú činnosť si môže uplatniť do daňových výdavkov výdavky na vlastné stravovanie, a to za každý odpracovaný deň v kalendári roku 2023 vo výške 55 % sumy